

Ortaöğretim 10. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Korhan KAVURAN¹ Oktay KIZAR² Ömer KURT³

1 Bitlis Eren Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ORCID:0000-0002-8924-2182

2 Munzur Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ORCID: 0009-0002-6672-7985

3 Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü ORCID:0000-0002-0323-3999

Makale Bilgisi

ÖZET

Gönderim Tarihi:

25.06.2023

Kabul Tarihi:

01.07.2023

Yayım Tarihi:

18.10.2023

Bu çalışma ortaöğretimlerde beden eğitimi ve spor dersi gören öğrencilerin, beden eğitimi dersine karşı tutumlarının incelenmesi amacı ile yapılmıştır. Beden eğitimi dersinde etken olan demografik faktörler ile spora karşı yaklaşımları ve spor yapma alışkanlıkları gibi özelliklerinin öğrencilerin beden eğitimi tutumları üzerindeki etkileri de araştırma kapsamında tutulmuştur. Araştırmanın veri toplama aracı olan anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım kişisel bilgi formu, ikinci kısım ise beden eğitime karşı tutum ölçeğinden oluşmaktadır. Araştırma anketimiz Diyarbakır ili, Silvan ilçesinde orta öğretim kurumlarında öğrenim gören 10. Sınıf öğrencisi 200 kişiye uygulanmıştır. Verilerin analiz edilmesi için IBM SPSS 26,0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda; Ortaöğretim 10.sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine karşı tutumlarının cinsiyet, faktörü arasında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır. Okul takımında bulunan ya da aktif spor yapan öğrencilerin yapmayan öğrencilere göre derse ilişkin tutumları daha yüksektir. Öğrencilerin tutumları anne ve baba meslek durumları, kardeş sayısı faktörlerinden bağımsızdır. Okul dışında egzersiz yapma alışkanlığı arttıkça öğrencilerin derse ilişkin tutumlarını artırmaktadır. Sonuç olarak okul dışı sportif faaliyete katılan öğrencilerin okul dışı spor faaliyetlerine katılmayan öğrencilere göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerinin yüksek olması okul dışında düzenli fiziksel aktivite yapan, egzersiz ve spor faaliyetlerine katılım sağladıkların dolayı olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim, Tutum, Ölçek, Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Examination of Secondary School 10th Grade Students' Attitudes Towards Physical Education Lesson

Article Info

ABSTRACT

Sending date:

25.06.2023

Acceptance Date:

01.07.2023

Release Date:

This study was conducted with the aim of examining the attitudes of students taking physical education and sports courses in secondary schools towards physical education lessons. The demographic factors that are effective in physical education lessons and the effects of characteristics such as their approaches to sports and sports habits on students' physical education attitudes were also included in the scope of the research. The survey form, which is the collection tool, consists of two parts. The first part consists of a personal information form, and the second part consists of an attitude scale towards physical education. Our research survey was applied to 200 10th grade students studying in secondary education institutions in Silvan district of Diyarbakır province. IBM SPSS 26.0 package program was used to analyze the data. As a result of the research; No significant differences were found between the gender factor of 10th grade secondary school students' attitudes towards Physical Education course. Students who are on the school team or

18.10.2023

do active sports have higher attitudes towards the lesson than students who do not. Students' attitudes are independent of the factors such as mother and father's occupational status and number of siblings. As the habit of exercising outside of school increases, students' attitudes towards the lesson increase. As a result, it is thought that the higher attitude levels of students who participate in out-of-school sports activities towards physical education lesson than students who do not participate in out-of-school sports activities are due to the fact that they engage in regular physical activity outside of school and participate in exercise and sports activities.

Keywords: Secondary Education, Attitude, Scale, Physical Education and Sports Less

GİRİŞ

Eğitim, toplumda yer bulabilmek için edindiğimiz bilgi ve becerilerin tümüdür (Tezcan,1995). Ziya Gökalp, eğitim sözcüğünden 'Bir ülkede yetişen kuşağın, henüz yeni yetişmeye başlayan kuşağa düşüncelerini ve duygularını vermesidir' şeklinde bahseder. Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda öğrencilerimizi kendi gelişim özelliklerine, kendi yeteneklerine göre hayata kazandırılmalı daha sağlıklı, huzurlu ve mutlu bireyler yetiştirmeliyiz. Bu hedef doğrultusunda beden eğitimi dersinin ve beden eğitimi öğretmenin önemi de net bir şekilde belli olmaktadır. Tutum, bireyin çevresinde olup bitenlere ve kişilere karşı verdiği duygu ve düşünce eğilimidir. Tutumlar olumlu olacağı gibi olumsuzda olabilir. Tutumlar öğrenme yoluyla değişebilir. Babanın ya da annenin ya da kişinin sevdiği ya da sevmediği bir akranı, tanıdığı bir olaya karşı ya da bir insana karşı kişinin tutumunu olumlu ya da olumsuz yönde değiştirebilir. Beden eğitimi dersleri, genel eğitim kapsamında aktif olarak bireyin hem fiziksel açıdan gelişimini sağlarken, öte taraftan bilişsel, sosyal, duyuşsal alanlardaki gelişim ve değişimlerini de sağlamaktadır. Günümüze kadar öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını inceleyen birçok araştırma yapılmıştır. Öğrenciler beden eğitimi dersine karşı çoğunlukla olumlu tutum sahibi olsalar da olumsuz tutuma sahip olan öğrencilerimiz de bulunmaktadır, bu olumsuz tutuma sahip öğrencilerin bakış açılarının değiştirilmesi eden eğitimi dersinin daha faydalı daha eğlenceli hale getirilmesi gerekmektedir (Genç ve ark. 2013). Bu çalışmada ortaöğretim 10. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi ve ortaöğretim 10.sınıf öğrencilerinin kişisel özelliklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının pozitif yönde ilerlemesini, derslerin daha nitelikli, verimli ve etkili hale gelmesini sağlayacağı ve yeni yapılacak olan çalışmalara da yol göstereceği düşünülmektedir. Eğitimin amacı; öğrencinin okulda öğrendiği, okuldan getirdiği bilgileri, becerileri okul dışında karşılaştığı farklı durumlarda da kullanabilme seviyesine gelmesidir. Yani eğitim, yaşama uygunluk ilkesinin hayata geçirilmesidir. Öğretimin çıktılarını eğitim girdileri olarak hayata aktarmaktır (Ulusoy,2004).

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırma evreni ve örnekleme, araştırma ile ilgili verilerin toplanması ve verilerin analiz işlemleri ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Çalışmamızın amacı, Ortaöğretim 10. Sınıf beden eğitimi ve spor dersi alan öğrencilerin bu derse ilişkin tutumlarının belirlenmesi olmakla beraber, öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarında etken olan demografik faktörler ile spora karşı yaklaşımları, spor yapma alışkanlıkları gibi faktörlerin öğrencilerin beden eğitimi tutumları üzerindeki etkileri de araştırma kapsamında tutulmuştur.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Diyarbakır/Silvan ilçe merkezindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Anadolu liselerinde öğrenim gören 10. Sınıf 200(122 erkek 78 kız) öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Anketin birinci bölümünde, araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” yer almaktadır. Bu bölümde, araştırmada inceleme konusunun bağımsız değişkenlerini oluşturan ortaöğretim öğrencilerinin demografik özelliklerine (okul spor kulüplerine katılım, cinsiyet, kardeş sayısı, ebeveyn meslek ve okul dışı sportif faaliyetler gibi) ilişkin sorular bulunmaktadır.

Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutum Ölçeği

Özyalvaç (2010) tarafından geliştirilen ölçeğin 11 maddesi olumsuz ve 24 maddesi olumlu olmak üzere toplam 35 maddeden oluşmaktadır. Ölçek Likert tipi 5’li dereceleme türünde bir ölçek olup ve “(1) Tamamen Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Tamamen Katılıyorum” biçiminde geliştirilmiştir. Ölçekte alınacak en düşük puan 35 ve en yüksek puan 175’ tir.

Ölçeğin Uygulanması ve Verilerin Analizi

Veri toplama araçları olan ‘Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği’ ve ‘Kişisel Bilgi Formu’ örnekleme oluşturan 200 öğrenci grubuna bir ders saati süresince ölçek hakkında gerekli açıklamalar yapılarak araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS 26.0 istatistik paket program kullanılmıştır. Öncelikle, ortaöğretim öğrencilerinin demografik özelliklerine ilişkin verilerin tanımlayıcı istatistiklerine yer verilmiş ve bulgular frekans tablolarında gösterilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin nicel veya sürekli veriler olması ve örnekleme de yer alan her bir grubun 30 bireyden fazla olmasından dolayı gruplara ilişkin yapılan karşılaştırmalarda parametrik testlerden (Alpar, 2010; Çokluk vd, 2010) yararlanılmıştır. Normal dağılım göstermeyen veriler için de parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Bu açıdan bakıldığında, araştırmanın örneklem grubunda yer alan öğrencilerin demografik özellikleri ile beden eğitimi ders tutumları arasında ilişki olup olmadığı için “bağımsız örneklemler için t-testi”, ikiden fazla gruplar

için “bağımsız örneklem için tek yönlü varyans analizi(ANOVA)” ile test edilmiştir. Normal dağılım göstermeyen veriler için “Kruskal-Wallis testi” kullanılmıştır. Yapılan analizlerden elde edilen sonuçlar, %95 güven aralığında ve 0,05 anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır

BULGULAR

Çalışmanın bu kısmında anket verilerinden elde edilen analiz bulguları tablo grafik ve yorumlar ile sunulmuştur.

Demografik Ve Tanımlayıcı Bulgular

Örneklem dahilinde görüşme sağlanan 200 öğrenciye ait bazı demografik istatistikler tablo 1’deki gibidir.

Tablo 1. Demografik İstatistikler

Değişkenler	Grup	f	%
Cinsiyet	Kız	122	61,1
	Erkek	78	38,4
Okul Spor Kulüplerinde Oynama Durumu	Evet	26	12,3
	Bazen	43	21,2
	Hayır	131	64,5
Okul Dışında Düzenli Fiziksel Aktivite Yapma Durumu	Her zaman	36	17,7
	Ara sıra	82	40,4
	Nadiren	47	23,2
	Hiç	35	18,7

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin %61,1’si kız (n=122) iken %38,4’ü erkektir(n=78). %64,5’i okul spor kulüplerinde aktif sporcu olmadığı(n=131), %40,4’ünün okul dışında ara sıra spor yaptığı görülmektedir(n=82).

Tablo 2. Örneklem Grubunun Ailesine İlişkin Özellikler

Değişkenler	Grup	f	%
Baba Meslek	İşçi	35	17,2
	Memur	18	8,9
	Emekli	11	5,4
	Çiftçi	82	41,4
	Serbest Meslek	8	3,9
	İşyeri Sahibi	12	5,9
	Özel Sektör	34	16,7
Anne Meslek	Ev Hanımı	182	90,6
	Memur	6	3,0
	Emekli	4	2,0
	Serbest Meslek	4	2,0
	İşçi	1	,5

	<i>İşyeri Sahibi</i>	1	,5
	<i>Özel sektör</i>	2	1,0
Kardeş sayısı	0-1	10	4,9
	2-3	29	13,8
	4-5	72	36,0
	6+	89	43,8

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin, %41,4'ünün baba mesleğinin çiftçi(n=82), %90,6'sının annesi ev hanımı(n=182) ve %43,8'inin 6+ kardeşe sahip olduğu görülmektedir(n=89).

Tablo 3. Ölçeğin Betimsel İstatistikleri

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Sd
Beden Eğitime Karşı Tutum	200	1,54	5,26	3,37	,43511

Tablo 3 incelendiğinde beden eğitime karşı tutum ölçeği en az 1,54, en fazla 5,26 ortalama 3,37 ve 0,43 standart sapma değerlerine sahiptir. Likert tipli ölçeklerin orta noktasının 3 olduğu düşünüldüğünde tüm öğrenciler için hesaplanan ortalama değer beden eğitime karşı tutumları ortalamanın üzerindedir.

Tablo 4. Cinsiyet Faktörüne Bağlı Beden Eğitimi Dersi Tutum Düzeyleri Arasındaki Farkları Sınayan Bağımsız Örneklem t-Testi

Bağımsız Değişken		n	$\bar{x}$	ss	t	p
Cinsiyet	<i>Kız</i>	125	3,34	0,45	-1,304	0,194*
	<i>Erkek</i>	75	3,42	0,40		

*p<.05

Tablo 4 incelendiğinde t-Testi anlamlılık (sig.) değerinin 0,05'in üstünde olduğu görülmektedir. Bu durumda kız ve erkek öğrenciler arasında yüzde 95 güven düzeyinde beden eğitime karşı tutum bakımından istatistiksel olarak bir farkın saptanmadığı söylenebilir(p<0,05). Tutum ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmasa da ortalama değerler incelendiğinde erkek öğrencilerin daha yüksek ortalama değerlere sahip olduğu gözlemlenmiştir. Bu durumda erkek öğrencilerin beden eğitime karşı kız öğrencilere göre daha olumlu bir tutumlarının oldukları söylenebilir.

Tablo 5 Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Okul Spor Kulüplerinde Oynama ve Okul Dışında Düzenli Fiziksel Aktivite Yapma Durumlarına Göre Karşılaştırılması

Değişkenler	n	$X \pm ss$	p
<i>Her zaman</i>	34	3,56±0,38	F=6,950 0,000*
<i>Ara sıra</i>	81	3,38±0,33	

Okul Dışında Düzenli Fiziksel Aktivite Yapma Durumu	<i>Nadiren</i>	47	3,42±0,47	<i>X</i> ² =6,75	0,034*
	<i>Hiç</i>	38	3,13±0,50		
Okul spor kulüplerinde oynama durumu	<i>Evet</i>	25	111		
	<i>Bazen</i>	45	114		
	<i>Hayır</i>	130	90		

p<.05

Tablo 5 incelendiğinde okul dışında aktivite yapma sıklığı değişkeni normal dağılım gösterdiği için tutum ile arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakmak için tek yönlü varyans analizi(ANOVA) kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutum düzeyleri arasında okul dışı aktivite yapma sıklığı bakımından anlamlı bir fark olduğu görülmektedir(p<.05). Hangi sıklıkta okul dışında spor yapmak anlamlı farklılık oluşturmuştur diye bakıldığında ise her zaman, nadiren ve ara sıra okul dışında spor yapanların hiç spor yapmayanlara göre beden eğitimi dersine karşı tutum puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu analiz sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu demektir ki öğrencilerin beden eğitimine karşı tutum ölçeğinden aldıkları puanların okul spor kulüplerine katılıp katılmama durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Bu bulgu öğrencilerin okul spor kulüplerine katılmasının beden eğitimi dersine karşı tutumlarında farklılık oluşturduğunu göstermektedir. Sıra ortalamalarına bakıldığında da okul spor kulüplerine hiç katılmayan öğrencilerin ortalamalarının bazen ve her zaman katılan öğrenci sıra ortalamalardan daha düşük olduğu görülmektedir. Bu demektir ki okul spor kulüplerine hiç katılmayan öğrencilerin beden eğitimine karşı tutum puanları diğer öğrencilerin puanlarına göre daha düşüktür.

Tablo 6. Öğrencilerin Aile Özelliklerinin Normallik Analizi

	<i>Kolmogorov-Smirnov^a</i>			<i>Shapiro-Wilk</i>		
	<i>istatistik</i>	<i>df</i>	<i>p</i>	<i>istatistik</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Kardeş sayısı	,254	200	,000	,838	200	,000
Baba mesleği	,216	200	,000	,883	200	,000
Anne mesleği	,514	200	,000	,275	200	,000

p>.05

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin kardeş sayılarının ve ebeveyn mesleklerinin normal dağılım göstermediği saptanmıştır. Bu yüzden öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile bu değişkenler arasında anlamlı farklılık olup olmadığına bakmak için Kruskal-Wallis Testi kullanılmıştır.

Tablo 4.7. Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları ile Ailenin Bazı Demografik Özelliklerinin Karşılaştırılması

Değişkenler	Grup	n	Sıra $\bar{x}$	<i>X</i>²	p
	<i>İşçi</i>	35	91,19	5,59	.47
	<i>Memur</i>	18	104,50		

Baba Meslek	<i>Emekli</i>	11	94,38		
	<i>İşsiz</i>	82	108,15		
	<i>Serbest Meslek</i>	8	102,48		
	<i>İşyeri Sahibi</i>	12	118,50		
	<i>Özel sektör</i>	34	70,41		
Anne Meslek	<i>Ev Hanımı</i>	182	98,83		
	<i>Memur</i>	6	105,38		
	<i>Emekli</i>	4	92,25		
	<i>Serbest Meslek</i>	4	7,00	6,76	.34
	<i>İşçi</i>	1	138,75		
	<i>İşyeri Sahibi</i>	1	60,00		
	<i>Özel sektör</i>	2	126,38		
Kardeş sayısı	<i>0-1</i>	10	117,25		
	<i>2-3</i>	29	104,37		
	<i>4-5</i>	72	92,92	2,11	.54
	<i>6+</i>	89	100,17		

p<.05

Tablo 7'deki verilere bakıldığında öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile anne-baba mesleği ve kardeş sayısı bakımından anlamlı farklılık bulunamamıştır. **TARTIŞMA**

Bu çalışmada cinsiyet değişkenine göre bakıldığında, kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (p<0,05). Ancak yine de yapılan çalışmada erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürdeki benzer çalışmalar incelendiğinde; erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür (Ekici vd., 2011, Hatten, 2004), (Hünük ve Demirhan 2004; Balyan vd., 2005; Koca ve ark.,2005) ve Güllü, 2007)). Erkek öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutumlarının, kız öğrencilerden daha olumlu olmasının başlıca nedenini, erkek öğrencilerin bedensel yeterliliklerinin daha fazla olmasına bağlayabiliriz. Bu çalışmada anlamlı bir farklılık bulunamamasının demografik nedenleri olabileceği gibi, örneklemin yetersiz olması ve eşit dağılmaması, öğrencilerin ölçeği içtenlikle cevaplamaması gibi nedenler de olabilir. Ancak yine de erkek öğrencilerin tutum puanları kız öğrencilerinkine göre yüksek bulunmuştur.

Mevcut çalışmada okulların spor kulüplerine katılma durumuna göre öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Farklılıkların okul içinde düzenli spor yapma durumlarından kaynaklandığı belirlenmiştir. Yapılan çalışmada okullarında düzenli olarak spor yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının okullarında düzenli olarak spor yapmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçların literatürde yapılan benzer çalışmalar ile benzerlik gösterdiği görülmüştür (Koca ve Demirhan, 2004; Balyan ve ark., 2005; Hünük, 2006). Okullarında düzenli spor yapan öğrencilerin fiziksel açıdan kendilerini daha yeterli görmeleri, ilgili branşlarda daha fazla teknik,

taktik ve kural birikimine sahip olmaları bu durumun kendilerine fazlaca coşku ve heyecan sağlaması sebebi ile mutlu olan öğrencilerin, okullarında düzenli spor yapmayan öğrencilere göre beden eğitimi ders tutumlarının daha olumlu olması beklenen bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmamızda okul dışında fiziksel aktivite yapma durumuna göre öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p<0,01$). Yapılan çalışmada okul dışında da fiziksel aktivite yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Turhan ve ark. (2021) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin haftalık spor yapma gün sayısının arttıkça spora yönelik tutumlarının arttığı sonucuna varmışlardır. Çalışma sonucuna paralel olarak, yapılan çeşitli çalışmalarda ise okul dışında düzenli fiziksel aktivite yapan öğrencilerin, okul dışında fiziksel aktivite yapmayan öğrencilere oranla beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Chung ve Philips, 2004; Alenezi ,2005; Koca ve Aşçı 2006; Güllü, 2007). Sosyal hayatında da düzenli bir şekilde spor yapan öğrencilerin, beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının beklenildiği gibi olumlu olduğu görülmüştür.

Mevcut çalışmada incelendiğinde, ortaöğretim öğrencilerinin annelerinin ve babalarının mesleklerine bağlı olarak beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p<0,05$). İlköğretim öğrencilerine de yapılan benzer çalışmalarda, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ile anne ve baba meslek grupları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur (Koçak ve Hürmeriç, 2004; Koçak ve Hürmeriç, 2006). Annelerinin ev hanımı veya değişik meslek guruplarından olması ya da babanın işsiz yahut çiftçi olması ortaöğretim öğrencilerinin üzerinde bir etki oluşturmadığını, beden eğitimi dersine ilişkin ders tutumlarında belirleyici bir faktör taşımadığını söyleyebiliriz.

Çalışmamızda ortaöğretim öğrencilerinin kardeş sayılarına göre beden eğitimi dersine ilişkin ders tutumları arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır. Diğer bir ifade ile hiç kardeşi olmayan bir öğrencinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumu ile birden fazla kardeşi olan öğrencinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumu arasında anlamlı düzeyde bir fark görülmemiştir ($p<0,05$). (Güllü, 2007) ortaöğretim öğrencileri üzerine yapmış olduğu araştırmada da kardeş sayısının öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı düzeyde bir farklılık saptanmamıştır.

Sonuç olarak okul dışında düzenli olarak egzersiz ve spor faaliyetlerine katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle ailelerin, çocuklarının gerek okul içinde gerekse boş zamanlarında spor aktivitelerine katılmalarını desteklemelerini sağlamak amacıyla, anne ve babalara beden eğitimi ve sporun önemini anlatmaya yönelik farkındalık çalışmaları yapılmalıdır. Beden eğitimi ve spor dersine yönelik olumlu tutum geliştirmek için öğrencilere uygun ortam ve şartlar sağlanmalı, dersi daha etkili, keyifli ve verimli kılmak için öğrencilerin yaşlarına, yeteneklerine uygun sportif faaliyet

alanları, spor malzemeleri ve materyalleri edinilmelidir. Öğrencilere verimli sporsal faaliyetler ve hareketler öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilmeli, öğrencinin hareketleri uygulayabileceği rahat ve uygun bir ortam oluşturulmalıdır. Hareketleri uygulamaktan çekinen öğrencilere kendilerini daha rahat hissedecekleri zaman ve ortam sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

Güllü, M. (2007). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Alenezi, M. A. (2005). Attitudes of secondary students toward physical education classes in Kuwait. The Pennsylvania State University.

Alpar, C. (2016). Spor Sağlık Ve Eğitim Bilimlerinden Örneklerle Uygulamalı İstatistik Ve Geçerlik Güvenirlik.

Chung, M. ve Philips, (2002). Attitude Toward Physical Education And Leisure- Time Exercise İn High School Studensts. *Physical Educator*, 59, (3), S:126-139.

Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2012). Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları (Vol. 2). Ankara: Pegem Akademi.

Ekici, S., Bayrakdar, A., ve Hacicaferoğlu, B, (2011). Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8, (1).

Hatten, J. D. (2004). Racial differences in student's interest and attitudes toward physical education considering grade level and gender (Doctoral dissertation, The Florida State University).

Hünük ve Demirhan, (2003). İlköğretim Sekizinci Sınıf, Lise Birinci Sınıf Ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 14, (4), S:175-184.

Hunuk, D. (2006). Ankara ili Merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Genç, E., Batmaz, H. Ç., Coflkuner, Z., Pala, R., Çınar, V. ve Biçer, S. Y. (2013). Güzel sanatlar ve spor lisesi, spor bölümü öğrencilerinin sayısal derslere karşı tutumları (Elazığ örneği). *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3), 1163–1177.

Kıncal, R. Y. (2004). Öğretmenlik mesleğine giriş. Ankara: Nobel Yayınevi.

Koca ve Aşçı, (2004). Atletik Yeterlik Düzeyi Ve Cinsiyetin Beden Eğitime Yönelik Tutum Üzerine Etkisi. *Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1x, (1), S:15-24.

Koca ve Aşçı, (2006). An Examination Of Self-Presentational Concern Of Turkish Adolescents: An Example Of Physical Education Setting. *Adolescence*, 41, (161), S:185-197.

Koca ve Demirhan, (2004). An Examination Of High School Students' Attitudes Toward Physical Education Wiht Regard To Sex And Sport Participation. *Perceptual &Motor Skills*, 98, (3), 754-758.

Koca, Aşçı, ve Demirhan, (2005). Attitudes Toward Physical Education And Class Preferences Of Turkish Adolescents İn Terms Of School Gender Composition. *Adolescence*, 40, (158), S:365-373.

Koçak, M. S., & Hürmeriç Altunsöz, I. (2004). Attitudes of primary school students toward their physical education classes in Turkey.

Koçak ve Hürmeriç, (2006). Attitudes Toward Physical Education Classes Of Primary School Students İn Turkey. *Perceptual &Motor Skills*, 103, (1), S:296-300.

Akandere, M., Özyalvaç, N. T., & DUMAN, S. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi konya anadolu lisesi örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (24), 1-10.

Tezcan, (1995). *Sosyolojiye Giriş*, (Dördüncü Baskı). Ankara: *Feryat Matbaası*. S:104.

Turhan, F. H. , İnce, U. , Aydogmus, M. & Yalçın, İ. (2021). Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları . *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* , 8 (2) , 19-32 .

Ulusoy, (2004). *Gelişim ve öğrenme*, Ankara: *Anı yayıncılık*.